

Analysis of the Factors Affecting the Exclusion of Students from Sports Environments (Education Teachers Point of View in the City of Babil, Iraq)

Mohamad Rahimi¹ Mohammad Ghasemi² Reza Aminzadeh³ Samer Sami Naif Al-Bukrota⁴

1. Department of Sports Management, Faculty of sports management, Payam Noor university, Tehran, Iran.
E-mail: m.rahimi1353@gmail.com
2. Department of Sport management, Faculty of Sports and Health Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
E-mail: ghasemi.mohamad@ut.ac.ir
3. Corresponding Author. Department of Sports Management, Faculty of Literature and Humanities, Imam Reza International University (AS), Mashhad, Iran. E-mail: Aminzadeh.reza@gmail.com
4. Department of Sports Management, Faculty of Literature and Humanities, Imam Reza International University (AS), Mashhad, Iran. E-mail: Aminzadeh.reza@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

22 November 2023

Received in revised form:

16 December 2023

Accepted:

2 January 2024

Published online:

28 April 2025

Keywords:

Aggression,
Ostracism,
Poor Communication,
Social Exclusion,
Sport Environment.

ABSTRACT

Introduction: The purpose of this research was to analyze the factors affecting the exclusion of students from sports environments from the point of view of education teachers in the city of Babil, Iraq.

Methods: The current research is quantitative, in terms of applied purpose and terms of type, it is part of descriptive-correlation studies based on structural equation modeling, the data collected in the field. The statistical population of the research included all the physical education teachers of Babil City in Iraq, and the sampling was done using the full number method (N=326). To collect data in this research, the standard questionnaire of exclusion from sports (Zarei et al., 2019) was used. The validity of the instrument was confirmed by 10 professors of sports management and reliability was equal to = 0.93.

Results: The results showed that the structural equation model of the factors affecting exclusion from sports environments from the point of view of the education teachers of Babil City has a significant fit and there is a significant priority between them, according to which, the most important priority is related to the component of poor communication and the components Not paying attention to team spirit, hooliganism, cultural difference, lack of support, injustice, not paying attention to competences and dependence are in the second to eighth priorities.

Conclusion: According to the results of the research, it is clear how important it is to investigate and solve the reasons for being excluded from the sports and work environment because it has a direct impact on the performance of students in physical education classes, players, athletes, employees, team or organization environment and failure to pay attention to rejection can lead to inappropriate results.

Cite this article: Rahimi, M., Ghasemi, M., Aminzade, R., & Naif Al-Bukrota, S.S. (2025). Analysis of the factors affecting the exclusion of students from sports environments from the point of view of education teachers in the city of Babil, Iraq. *Sport Management Journal*, 17 (1), 177-193.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2024.368520.3229>.

Journal of Sport Management by University of Tehran Press is licensed under CC BY-NC 4.0
| web site: <https://jsm.ut.ac.ir/> | Email: jsm@ut.ac.ir.

Extended Abstract

Introduction

Exclusion from the workplace occurs in a variety of business, cultural and national contexts, but some are more vulnerable. One of the fields that can be investigated in this regard is the sports field. In recent years, sports have found an important place in the social assimilation of excluded groups. In this approach, sport has a lot of potential for social and economic reconstruction of urban neighborhoods, increasing social capital, reducing crime and delinquency, improving individual health and academic success. Many social science experts believe that the popularity of sports can be used to attract at-risk youth to urban and local sports programs in order to reduce crime. Sports can be a suitable policy tool to prevent youth delinquency by involving groups at risk, who are often from the deprived classes of society. Researches show that although the type of sports is different based on the class origin, the low-income classes in our society as a whole show a significant tendency towards sports compared to the high-income groups. This popularity of sports shows its high potential to create social changes in the society. The purpose of this research was to analyze the factors affecting the exclusion of students from sports environments from the point of view of education teachers in the city of Babil, Iraq.

Methods

The current research is quantitative, in terms of applied purpose and terms of type, it is part of descriptive-correlation studies based on structural equation modeling, the data collected in the field. The statistical population of the research included all the physical education teachers of Babil City in Iraq, and the sampling was done using the full number method ($N=326$). To collect data in this research, the standard questionnaire of exclusion from sports (Zarei et al., 2019) was used. The validity of the instrument was confirmed by 10 professors of sports management and reliability ($\alpha = 0.93$).

Results

The results showed that the structural equation model of the factors affecting exclusion from sports environments from the point of view of the education teachers of Babil City has a significant fit and there is a significant priority between them, according to which, the most important priority is related to the component of poor communication and the components Not paying attention to team spirit, holiganism, cultural difference, lack of support, injustice, not paying attention to competences and dependence are in the second to eighth priorities.

Conclusion

According to the results of the research, it is clear how important it is to investigate and solve the reasons for being excluded from the sports and work environment because it has a direct impact on the performance of students in physical education classes, players, athletes, employees, team or organization environment and failure

to pay attention to rejection can lead to inappropriate results.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

This article has been done considering all ethical principles.

Funding:

No organization or individual financially supported this study, and all the financial resources were borne by the authors.

Authors' contribution:

All authors discussed the results and contributed to the final manuscript.

Conflict of interest:

This article is extracted from the MA thesis; therefore, it is original, and all authors announce that there is no conflict of interest.

Acknowledgments:

Since this article is extracted from a MA thesis, I am grateful to all the professors who helped me with the writing, judging, and correcting processes of this article.

تحلیل عوامل مؤثر بر طرد شدن دانش آموزان از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و

پرورش شهر بابل عراق

محمد رحیمی^۱، محمد قاسمی^۲، رضا امین‌زاده^۳✉، سامر سامی نایف البوکروهه^۴

۱. گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: m.rahimi1353@gmail.com

۲. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: ghasemi.mohamad@ut.ac.ir

۳. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران. رایانامه: aminzadeh.reza@gmail.com

۴. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع)، مشهد، ایران. رایانامه: Aminzadeh.reza@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی	مقدمه: هدف از این پژوهش، تحلیل عوامل مؤثر بر طرد شدن دانش‌آموزان از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل عراق بود.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۹/۰۱	روش پژوهش: پژوهش حاضر کمی، از نظر هدف کاربردی و از حیث نوع جزء مطالعات توصیفی-همبستگی مبتنی بر مدلسازی معادلات ساختاری بوده که داده‌های آن به صورت میدانی جمع‌آوری شد. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی معلمان تربیت بدنی شهر بابل در عراق بود و نمونه‌گیری به روش تمام‌شمار انجام شد ($N=326$). به منظور جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش از پرسشنامه استاندارد طردشدگی از ورزش (زارعی و همکاران، ۲۰۲۰) استفاده شد. روایی ابزار توسط ۱۰ تن از استادان مدیریت ورزشی و پایایی ($\alpha=0.93$) تأیید شد.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۵	یافته‌ها: نتایج نشان داد که مدل معادلات ساختاری عوامل مؤثر بر طرد شدن از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل، از برازش معناداری برخوردار است و بین آنها اولویت معناداری وجود دارد که بر این اساس، مهم‌ترین اولویت مربوط به مؤلفه ارتباطات ضعیف بوده و مؤلفه‌های توجه نکردن به روحیه تیمی، جمع‌گریزی، تفاوت فرهنگی، عدم حمایت، بی‌عدالتی، بی‌توجهی به شایستگی‌ها و وابستگی در اولویت‌های دوم تا هشتم قرار دارند.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۱۲	نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش مشخص می‌شود که تا چه اندازه بررسی و رفع دلایل طرد شدن از محیط ورزشی و کار می‌تواند اهمیت داشته باشد، زیرا تأثیری مستقیم بر عملکرد دانش‌آموزان در کلاس‌های تربیت بدنی، بازیکنان، ورزشکاران، کارکنان، محیط تیم یا سازمان دارد و بی‌توجهی به طردشدگی می‌تواند نتایج نامناسبی را رقم بزند.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۲/۰۸	کلیدواژه‌ها: ارتباطات ضعیف، پرخاصگری، جمع‌گریزی، طردشدگی، محیط ورزشی.

استناد: رحیمی، محمد؛ قاسمی، محمد؛ امین‌زاده، رضا؛ و نایف البوکروهه، سامر سامی. (۱۴۰۴). تحلیل عوامل مؤثر بر طرد شدن دانش‌آموزان از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل عراق. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۷(۱)، ۱۷۷-۱۹۳.

DOI:<http://doi.org/10.22059/JSM.2024.368520.3229>

این نشریه علمی رایگان است و حق مالکیت فکری خود را بر اساس لایسنس کربیتو کامنز (CC BY-NC 4.0) به نویسندگان واگذار کرده است. آدرس نشریه: <https://jrm.ut.ac.ir/> | ایمیل: jrm@ut.ac.ir

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران. © نویسندگان.

مقدمه

طرد شدن از محل کار، در انواع زمینه‌های تجاری، فرهنگی و ملی رخ می‌دهد، اما برخی از آنها در این زمینه آسیب‌پذیرترند. یکی از زمینه‌هایی که می‌توان در این خصوص بررسی کرد، بستر ورزش است. در سال‌های اخیر، ورزش جایگاه مهمی در جذب اجتماعی گروه‌های طردشده پیدا کرده است. در این رویکرد، ورزش قابلیت بسیاری برای بازسازی اجتماعی و اقتصادی محله‌های شهری، افزایش سرمایه اجتماعی، کاهش جرم و بزهکاری، بهبود سلامت فردی و موفقیت تحصیلی دارد (کُلتر، ۲۰۰۴). بسیاری از صاحب‌نظران علوم اجتماعی، بر این باورند که می‌توان از محبوبیت ورزش برای جذب جوانان در معرض خطر، به برنامه‌های ورزشی شهری و محلی به‌منظور کاهش جرم استفاده کرد. ورزش با درگیر کردن گروه‌های در معرض خطر که اغلب از طبقات محروم جامعه هستند، می‌تواند ابزار سیاست‌گذاری مناسبی برای جلوگیری از بزهکاری جوانان باشد (نیکولسن و هوی، ۲۰۰۸). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که اگرچه نوع ورزش بر اساس خاستگاه طبقاتی متفاوت است (صدیق سروستانی، ۲۰۰۴)، اقشار کم‌بضاعت در جامعه ما در کل گرایش چشمگیری به ورزش نسبت به گروه‌های پردرآمد نشان می‌دهند (شارع‌پور و حسینی راد، ۲۰۰۸). این محبوبیت ورزش، نشان‌دهنده پتانسیل بالای آن برای ایجاد تغییرات اجتماعی در جامعه است.

طرد شدن بخشی از زندگی انسانی است، زیرا پدیده‌ای شایع بوده که افراد می‌توانند آن را در محیط‌ها و شرایط مختلف تجربه کنند. از آنجا که عضویت، موضوعی محوری در حس تعلق به گروه‌های انسانی است، طردشدگی می‌تواند حس افراد را نسبت به خودشان به‌عنوان عضوی از جامعه انسانی مختل کند. همان‌طور که در بسیاری از تمدن‌های اولیه تبعید با مرگ برابر دانسته می‌شد، طرد شدن ممکن است به‌عنوان خروج از گروه‌های انسانی و قطع ارتباط اولیه با آنها تعبیر شود (باستین و هاسلام، ۲۰۱۰). طرد شدن به‌طور معمول به پیامدهای منفی منجر می‌شود، زیرا سبب ایجاد حس رنجش اجتماعی می‌شود (فریس^۵ و همکاران، ۲۰۰۸). از آنجا که فرآیند طرد و ادغام عامل مهمی در نظم و رفاه جامعه و سامان افراد و گروه‌ها است، تشدید و گسترش آن به هر نحو، موجب از بین رفتن اهداف در زندگی، بی‌علاقگی به زندگی، تمایل به انزوا، مشکلات روحی و روانی همچون افسردگی و پیدایش اختلالات شخصیتی خواهد شد که با شناخت مسئله طرد، می‌توان بسیاری از این نابسامانی‌ها را هموار کرد و انگیزه لازم برای رقابت در فضایی سالم مانند محیط‌های ورزشی را به جوانان داد که این امر به‌نوبه خود، شکوفایی و پیشرفت را در پی خواهد داشت. به‌نظر می‌رسد اصول و ارزش‌های ورزش مانند احترام به مقررات و حریف، گفتمان غالب ورزش هستند، اما در طول تاریخ دوران مدرن، مشارکت در فعالیت‌های ورزشی عمومی و همگانی و معنای اجتماعی آن بر مبنای نابرابری‌ها و شکاف‌های اجتماعی متفاوت بوده است و در حقیقت، در بسیاری موارد اشکال مختلف فعالیت‌های ورزشی بیانگر تفاوت‌ها و نابرابری‌های اجتماعی موجود در جامعه‌اند. در این زمینه، بیشتر تحقیقات انجام‌گرفته درباره عوامل یا موانع مؤثر بر مشارکت ورزشی یا ترک فعالیت ورزشی بوده‌اند و در زمینه طرد شدن از محیط‌های ورزشی تحقیق زیادی انجام نگرفته است. بنابراین، ضرورت تحقیق حاضر بر کردن شکاف موجود است.

طردشدگی که شامل «نادیده گرفتن و کنار گذاشتن افراد یا گروه‌ها توسط افراد یا گروه‌های دیگر» است (ویلیامز، ۲۰۰۷)، شکلی ظریف و در عین حال مودپانه از پرخاشگری است که می‌تواند این تعاملات را در محیط ورزشی از بین ببرد. پژوهش‌ها، تأثیرات مخرب قرار گرفتن طولانی‌مدت در معرض طرد اجتماعی، از جمله کاهش خودتنظیمی، افزایش پرخاشگری، و سرکوب عملکرد سیستم ایمنی و قلبی

1. ostracism

2. Coalter

3. Nicholson & Hoye

4. Bastian & Haslam

5. Ferris

6. Sport environments

7. Williams

عروقی را نشان داده‌اند (باومایستر^۱ و همکاران، ۲۰۰۵؛ دیکرسون^۲، ۲۰۱۱). پنگ و زنگ^۳ (۲۰۱۷)، بیان می‌کنند که طرد شدن می‌تواند به‌طور همزمان چهار نیاز اساسی را تهدید کند: نیاز به اعتماد به نفس، نیاز به تعلق، نیاز به کنترل و نیاز به بامعنا بودن. همچنین، طرد شدن به دو شکل هدفمند و بدون هدف رخ می‌دهد (تاو^۴ و همکاران، ۲۰۱۰). طرد شدن هدفمند، زمانی اتفاق می‌افتد که فرد آگاهانه و با میل خود از مشارکت با دیگران اجتناب می‌کند. این رفتار با هدف خدشه‌دار کردن اهداف و یا حفظ منافع خود یا گروه صورت می‌گیرد؛ به این معنا که ممکن است افراد از فرد یا گروهی دوری کنند، زیرا ارتباط با آنها را برای خودشان مضر می‌دانند؛ علاوه بر این گروهی برای داشتن عملکرد بهتر، ممکن است افراد خاصی را طرد کند (هی^۵ و همکاران، ۲۰۱۹). طرد شدن بدون هدف، زمانی رخ می‌دهد که افراد نسبت به خارج کردن دیگران از توجه و تعامل اجتماعی، آگاه نباشند. همچنین ممکن است، افراد سهواً اقدام به طرد دیگران کنند، زیرا تعبیر نادرستی نسبت به هنجارهای اجتماعی محیط خود دارند. در واقع، افراد بر اساس هنجارهای نانوخته و ناگفته رفتار می‌کنند که تعیین می‌کند در محیط‌های مختلف به چه افرادی باید توجه نمود و از چه افرادی باید چشم‌پوشی کرد؛ بنابراین، هنجارهای محیط مشخص می‌کند توجه و یا بی‌توجهی به چه افرادی برای آنها قابل قبول است (سامر و رایین^۶، ۲۰۰۵). علاوه بر این، طرد شدن ممکن است بدون قصد رخ دهد؛ این نوع رفتار زمانی رخ می‌دهد که افراد، بدون آگاهی درگیر رفتارهایی هستند که به‌صورت اجتماعی دیگران را رد می‌کنند (راینسون^۷ و همکاران، ۲۰۱۳). مؤلفه‌های اصلی طردشدگی شامل وابستگی (به‌دلیل وابستگی فرد به افراد یا محیط سابق موجب طرد شدن وی از محیط جدید می‌شود)، جمع‌گریزی (فرد به‌دلیل گریز از جمع و محیط اجتماعی، از آن محیط طرد می‌شود)، بی‌عدالتی (فرد به‌دلیل بی‌عدالتی‌هایی که در حقش رخ می‌دهد، از محیط طرد می‌گردد)، تفاوت فرهنگی (فرد به‌دلیل تبعیض فرهنگی یا نژادی از محیط طرد می‌شود)، بی‌توجهی به شایستگی‌ها (فرد به‌سبب کم‌توجهی یا بی‌توجهی به صلاحیت‌ها و شایستگی‌هایی که دارد از محیط طرد می‌شود)، ارتباطات ضعیف (فرد به‌علت داشتن ارتباطات ضعیف، از محیط طرد می‌شود)، توجه نکردن به روحیه گروهی (فرد به‌دلیل توجه نکردن به کار تیمی و گروهی از محیط طرد می‌شود) و عدم حمایت (فرد به‌دلیل اینکه حمایت مناسبی از وی صورت نمی‌پذیرد، از محیط طرد می‌شود) است (زارعی و همکاران، ۲۰۲۰).

افرادی که طرد شده‌اند، گزارش می‌دهند که احساساتشان آسیب دیده (لیری و اسپرینگر^۸، ۲۰۰۱)، پرخاشگری بیشتری دارند (توئنگه^۹ و همکاران، ۲۰۰۱)، و وضعیت اجتماعی نامطلوبی دارند (توئنگه و همکاران، ۲۰۰۷). در مقایسه با افراد غیر طردشده، کسانی که طرد شده‌اند، سطوح پایین‌تری از تعلق، عزت نفس و وجود معنادار را گزارش می‌کنند، و این پیامدهای منفی، بخش مهمی از مدل تهدید ویلیامز (۲۰۰۷) برای طرد شدن است. ویلیامز (۲۰۰۷)، بیان می‌دارد که واکنش‌ها به طرد شدن را باید بر حسب مقدار زمانی که بین رویداد طردکننده سپری شده، به‌خودی‌خود، و زمانی که مردم واکنش‌های خود را نسبت به طرد شدن توصیف می‌کنند، متمایز کرد. واکنش‌های فوری، بیشتر به‌عنوان عمل بازتابی سریع و واکنش‌های تأخیری، به‌عنوان عمل بازتابی تأخیری شناخته شده‌اند. در این زمینه، به‌نظر نمی‌رسد که تفاوت‌های فردی تأثیر بازتابی چنین تجربیاتی از طرد شدن را تعدیل کنند. عزت نفس حالتی، تأثیر فوری طردگرایی، و همچنین جمع‌گرایی-فردگرایی، برون‌گرایی، یا اضطراب اجتماعی را تعدیل نکرد (اوتن^{۱۰} و همکاران، ۲۰۰۸؛ ویلیامز و همکاران، ۲۰۰۷). در مقابل، مشخص شده است که واکنش‌های بازتابی تحت تأثیر تفاوت‌های فردی مانند اضطراب اجتماعی قرار دارند (اوتن و همکاران، ۲۰۰۸؛ زادرو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۶). در یک فراتحلیلی که اخیراً انجام شده، آزمایش‌های دستکاری طردشدگی نشان داد که مورد هدف بودن، اثرات

1. Baumeister

2. Dickerson

3. Peng & Zeng

4. Tao

5. He

6. Sommer & Rubin

7. Robinson

8. Leary & Springer

9. Twenge

10. Oaten

11. Zadro

منفی قوی در طیفی از پیامدهای روان‌شناختی و رابطه‌ای دارد. تأثیرات منفی حتی زمانی رخ می‌دهد که تجربه طرد شدن در سطح حداقل باشد. چنین هزینه‌های روان‌شناختی در آزمایش‌ها و همچنین در محیط‌های طبیعی نشان داده شده است (نزلک و همکاران، ۲۰۱۲).

زارعی و همکاران (۲۰۲۲)، نشان دادند ۱۱ عامل مؤثر در طردشدگی شامل انطباق‌پذیری، فرهنگ، قوانین و مقررات، فردی، استعداد و توانایی، رفتاری، نابرابری، ارتباطی، سرمایه روانشناختی، عملکرد و تعارض می‌باشند. رضایی و منظمی (۲۰۲۱)، دریافتند که طردشدگی در محیط کار و سرمایه روانشناختی بر عملکرد کارکنان تأثیر معناداری دارند و نقش میانجی سرمایه روانشناختی نیز تأیید شد. **قنبرپور نصرتی و همکاران (۲۰۲۱)**، دریافتند که طردشدگی در محیط کار با رفتارهای کمک‌کننده، رابطه معناداری ندارد. اما رابطه بین طردشدگی و رفتارهای انحرافی محیط کار، مثبت و معنی‌دار و بین طردشدگی و عزت نفس سازمانی، رابطه منفی و معناداری مشاهده شد. **رستگار و همکاران (۲۰۲۱)** بیان می‌دارند که نتایج پژوهش حاکی از تأثیر منفی و معنادار طردشدگی در محیط کار بر عجزین شدن با شغل با میانجیگری هوش هیجانی در بین کارکنان اداره کل ورزش و جوانان استان تهران است. **زارعی و همکاران (۲۰۲۰)**، دریافتند که بین طردشدگی و عوامل روانشناختی همبستگی وجود دارد. همچنین، بیشترین تأثیر مستقیم مربوط به عوامل روانشناختی - طردشدگی و کمترین تأثیر مستقیم مربوط به عوامل اجتماعی - عوامل روانشناختی است. سپهوند و مومنی مفرد (۲۰۲۰)، دریافتند که طردشدگی در محیط کار می‌تواند به گسترش رفتارهای پنهان‌ساز دانش منجر شود. **ژانگ^۱ و همکاران (۲۰۲۲)**، دریافتند که طرد شدن در محل کار، به احتمال زیاد مانع از شکوفایی کارمندان دارای سطوح بالای عزت نفس مبتنی بر سازمان، در محل کار می‌شود. **بلال^۲ و همکاران (۲۰۲۱)** دریافتند که وضعیت قربانی فتنه‌گر و مطیع، و همچنین عوامل زمینه‌ای خاص در دانشگاه‌های عالی پاکستان (رقابت منفی، دوست‌گرایی، خودپرستی و روابط بین فردی ضعیف)، مسئول پرورش طرد شدن در محل کار و ایجاد نتایج منحصربه‌فرد در هر مورد است. **چانگ^۳ و همکاران (۲۰۲۱)** بیان می‌دارند که اولاً برخی از مدیران، زیردستان شایسته را به‌عنوان یک چالش بالقوه در نظر می‌گیرند و در نتیجه در آنها احساس ناامنی ایجاد می‌شود که انگیزه‌ای برای طرد زیردستان شایسته ایجاد می‌کند. دوم، آن دسته از زیردستانی که احساس می‌کنند توسط مدیران طرد شده‌اند، ممکن است تعهد کمتری نسبت به مدیران خود نشان دهند، اعتماد به نفس کمتری داشته باشند و درگیر شایعات منفی درباره مدیران خود شوند. **لگیت^۴ و همکاران (۲۰۲۱)** بیان می‌دارند که هردوی طرد کردن و طرد شدن به دلیل خنثی شدن نیازهای روانشناختی برای خودمختاری و ارتباط، به سلامت روانی بدتر منجر می‌شوند. **یاکوبوفسکا^۵ (۲۰۱۸)**، بیان می‌دارد اگرچه امروزه به نظر می‌رسد ورزش برای همه در دسترس است و شرکت در ورزش به‌عنوان یک حق انسانی تلقی می‌شود، اما هنوز هم دسته‌هایی از افراد هستند که به آن دسترسی ندارند و یا از آن محروم‌اند. این محرومیت، هم مربوط به اوقات فراغت است (ورزش غیرحرفه‌ای) و هم ورزش حرفه‌ای. همچنین برای گروه‌های طردشده که این گروه‌ها شامل زنان، اقلیت‌های قومی، افراد فقیر، افراد ناتوان، افراد مسن، جوانان/کودکان و اقلیت‌های جنسی می‌شوند.

به‌عنوان نتیجه‌گیری کلی از پیشینه تحقیق، می‌توان بیان داشت که طردشدگی از محیط ورزشی و به‌طور کلی محل کار می‌تواند عواقب منفی بسیاری از جمله تأثیرگذاری بر عملکرد فردی و سازمانی داشته باشد و همچنین می‌تواند ناشی از عوامل بسیاری از جمله بی‌عدالتی‌ها در محیط ورزشی، بی‌توجهی به شایستگی افراد، توجه نکردن به روحیه تیمی و گروهی، جمع‌گریزی، عدم حمایت مناسب از بازیکنان در محیط تیم، داشتن ارتباطات ضعیف بین مربی، کادر فنی و بازیکنان، تفاوت‌های فرهنگی و نژادی و وابستگی باشد.

تعامل مثبت با همسالان و دوستان، با افزایش مشارکت در فعالیت بدنی در کودکان و نوجوانان مرتبط است. این امر، با استفاده از تحقیقات پیمایشی و تا حدی کمتر، در چند مطالعه کنترل‌شده که حضور یا عدم حضور همسالان و/یا دوستان دستکاری شده، نشان داده شده است. برعکس، تعاملات اجتماعی منفی با همسالان (قربانی شدن یا طرد شدن و تعصب همسالان) با کاهش مشارکت فعالیت بدنی

1. Zhang

2. Bilal

3. Chang

4. Legate

5. Jakubowska

در کودکان و نوجوانان مرتبط است. این مسئله مشکل‌ساز است، زیرا کمبود فعالیت بدنی در کودکان و نوجوانان با ایجاد چاقی و سایر مشکلات سلامتی مرتبط است. تحقیق در مورد تعامل اجتماعی نامطلوب و فعالیت بدنی از طرح‌های آزمایشی که استنتاج‌های علی قوی‌تری را امکان‌پذیر می‌سازد، بسیار سودمند خواهد بود. علاوه بر این، تحقیقات موجود در مورد تعامل اجتماعی نامطلوب و فعالیت بدنی، تقریباً به‌طور انحصاری بر قربانی شدن و انتقاد آشکار همسالان متمرکز شده و تا آنجا که می‌دانیم هیچ مطالعه‌ای تأثیر خاص طردگرایی یا طرد اجتماعی بر فعالیت بدنی جوانان را بررسی نکرده است. بار اجتماعی و عاطفی طرد شدن، به‌خوبی شناخته شده است (اسمارت ریچمن و لیری، ۲۰۰۹؛ ویلیامز و همکاران، ۲۰۰۰)، اما هیچ مطالعه‌ای آزمایش نکرده است که آیا طرد شدن، رفتارهای مربوط به فعالیت بدنی و حضور در اماکن و محیط‌های ورزشی را تغییر می‌دهد یا خیر. بنابراین، با توجه به اهمیت ورزش و فعالیت بدنی برای نوجوان و جوانان و تأثیرات منفی‌ای که طرد شدن آنان از محیط‌های ورزشی می‌تواند برای این افراد در پی داشته باشد، در این پژوهش سعی بر آن است تا به بررسی عوامل مؤثر بر طرد شدن ورزشکاران نوجوان و جوان از محیط‌های ورزشی و از دیدگاه معلمان تربیت بدنی پرداخته شود و بتوان راهکارهای مناسبی را در راستای حل این مشکل ارائه کرد؛ بنابراین مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که کدام عوامل در طرد شدن دانش‌آموزان از محیط‌های ورزشی بیشتر مؤثرند؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع کمی و از نظر هدف کاربردی بوده و بر پایه نظریه‌ها، قانون‌مندی‌ها، اصول و فنونی است که برای حل مسائل اجرایی و واقعی به‌کار برده می‌شود. روش به‌کار گرفته‌شده در این تحقیق از نوع توصیفی - همبستگی مبتنی بر مدلسازی معادلات ساختاری است که داده‌های آن به‌صورت میدانی جمع‌آوری شد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه معلمان تربیت بدنی شهر بابل در عراق بود که تعداد آنها ۳۲۶ نفر اعلام شد که با توجه به محدودیت تعداد، همگی این افراد به‌صورت تمام شمار به‌عنوان نمونه آماری انتخاب گردیدند که پس از توزیع پرسشنامه‌ها به‌صورت حضوری (۲۴۰) و اینترنتی (۸۶)، ۲۸۹ پرسشنامه (۲۴۰ حضوری و ۴۹ اینترنتی) تکمیل‌شده و بدون نقص انتخاب و به‌منظور تجزیه و تحلیل به نرم‌افزار مربوطه وارد شدند.

با توجه به اهداف پژوهش، ابزار مناسب برای پژوهش حاضر پرسشنامه تشخیص داده شد. بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و جستجوهای اینترنتی، پرسشنامه مناسب برای این کار انتخاب شد. در ادامه، پرسشنامه‌ها به‌صورت حضوری و اینترنتی توسط پژوهشگر در بین افراد نمونه توزیع و پس از تکمیل جمع‌آوری گردید. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش، از پرسشنامه استاندارد طردشدگی از ورزش (زارعی و همکاران، ۲۰۲۰)، که دارای ۲۴ گویه و ۸ مؤلفه وابستگی (گویه‌های ۱ تا ۳)، جمع‌گریزی (گویه‌های ۴ تا ۶)، بی‌عدالتی (گویه‌های ۷ تا ۹)، تفاوت فرهنگی (گویه‌های ۱۰ تا ۱۲)، بی‌توجهی به شایستگی‌ها (گویه‌های ۱۳ تا ۱۵)، ارتباطات ضعیف (گویه‌های ۱۶ تا ۱۸)، توجه نکردن به روحیه گروهی (گویه‌های ۱۹ تا ۲۱) و عدم حمایت (گویه‌های ۲۲ تا ۲۴) بوده و بر اساس طیف ۵ ارزشی لیکرت (کاملاً مخالفم=۵، مخالفم=۴، نظری ندارم=۳، موافقم=۲ و کاملاً موافقم=۱) تنظیم شده است، استفاده شد. در این تحقیق نیز برای اطمینان از روایی صوری سؤالات و گویه‌های موردسنجش برای مفاهیم مورد استفاده‌ی پژوهش، از کارشناسان و محققان (۱۰ تن از استادان مدیریت و مدیریت ورزشی)، خواسته شد تا مشکلات احتمالی پرسشنامه را در مقابل هر گویه و سؤال متذکر شوند.

یکی از روش‌های محاسبه قابلیت اعتماد ابزار سنجش (طیف‌ها)، استفاده از آلفای کرونباخ است. این روش برای محاسبه هماهنگی درونی ابزار اندازه‌گیری که خصیصه‌های مختلف را اندازه‌گیری می‌کند، به‌کار می‌رود. جدول ۱ به بررسی پایایی پرسشنامه عوامل مؤثر بر طرد شدن از محیط‌های ورزشی پرداخته است. همان‌طور که نشان داده شده، پایایی یا ثبات درونی ابزار تحقیق، با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شده است. افزون بر این ضریب آلفای کرونباخ، محاسبه شده، به‌گونه‌ای که پایایی ابزار ۰/۹۳ است.

جدول ۱. ضرایب آلفای کرونباخ طرد شدن از محیط‌های ورزشی

عوامل	ضریب آلفا
وابستگی	۰/۷۹
جمع‌گریزی	۰/۸۱
بی‌عدالتی	۰/۷۶
تفاوت فرهنگی	۰/۷۳
بی‌توجهی به شایستگی‌ها	۰/۷۷
ارتباطات ضعیف	۰/۸۹
توجه نکردن به روحیه تیمی	۰/۹۱
عدم حمایت	۰/۷۳
طردشدگی از ورزش	۰/۹۳

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش، از آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. از آمار توصیفی برای طبقه‌بندی نمرات خام، محاسبه فراوانی‌ها و محاسبه شاخص‌های پراکندگی نظیر میانگین و انحراف معیار استفاده شد. در بخش آمار استنباطی، ابتدا از آزمون چولگی و کشیدگی برای چگونگی توزیع داده‌ها و پس از تأیید نرمال بودن توزیع داده‌ها، از آزمون‌های تی تک‌نمونه‌ای برای تعیین اهمیت متغیر مورد بررسی و مؤلفه‌های آن از دید معلمان، آزمون کندال دلیو برای اولویت‌بندی مؤلفه‌ها و تحلیل عاملی تأییدی (مرحله دوم) استفاده شد. در پژوهش حاضر از برنامه‌های نرم‌افزاری SPSS 24، LISREL 8/80 و Excel 2010 به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج آمار توصیفی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش حاضر در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش

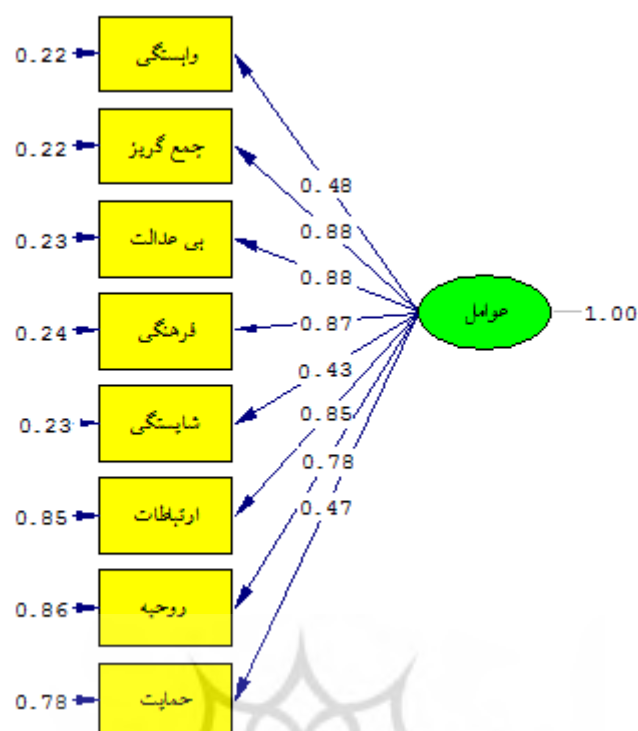
ویژگی جمعیت‌شناختی	-	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۴۶	۵۰/۵
	زن	۱۴۳	۴۹/۵
رده سنی	۲۰ تا ۳۰ سال	۹۱	۳۱/۵
	۳۱ تا ۴۰ سال	۱۳۹	۴۸/۱
	۴۱ سال به بالا	۵۹	۲۰/۴
سطح تحصیلات	دیپلم و فوق‌دیپلم	۶۶	۲۲/۸
	لیسانس	۱۰۲	۳۵/۳
	فوق‌لیسانس	۸۹	۳۰/۸

ویژگی جمعیت‌شناختی	-	فراوانی	درصد فراوانی
سابقه ورزشی	دکتری	۳۲	۱۱/۱
	کمتر از ۵ سال	۳۵	۱۲/۱
	بین ۶ تا ۱۰ سال	۷۸	۲۷/۰
	بین ۱۱ تا ۱۵ سال	۹۴	۳۲/۵
	بیش از ۱۶ سال	۸۲	۲۸/۴

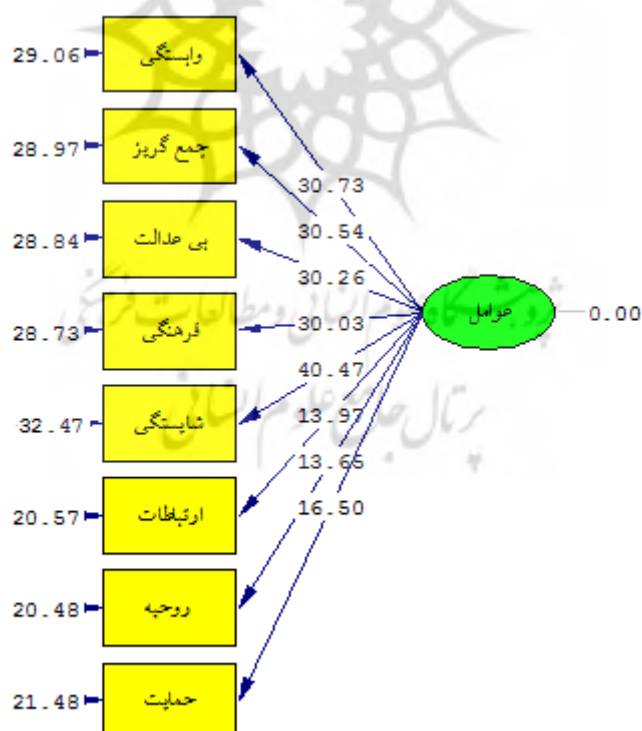
یکی از قوی‌ترین و مناسب‌ترین روش‌های تجزیه و تحلیل در تحقیقات علوم رفتاری، تجزیه و تحلیل چندمتغیره است، زیرا ماهیت این‌گونه موضوعات این‌گونه است که چندمتغیره بوده و نمی‌توان آنها را به شیوه دو متغیری (که هر بار تنها یک متغیر مستقل با یک متغیر وابسته در نظر گرفته می‌شود) حل کرد. از این‌رو در این تحقیق برای تأیید یا رد فرضیه سوم از مدل معادلات ساختاری استفاده شده است. در این مدل تأیید یا رد معناداری بارهای عاملی با توجه به اعداد معناداری (T -Value) صورت می‌گیرد. در صورتی رابطه تأیید می‌شود (در سطح خطای ۰/۰۵) که مقدار t بزرگ‌تر از ۲ یا کوچک‌تر از ۲- باشد که به ترتیب رابطه معنادار مثبت و معنادار منفی خواهد بود. پاول کلاین معتقد است شاخص‌هایی که بار عاملی آنها کمتر از ۰/۳ و یا آماره آنها کوچک‌تر از قدر مطلق ۲ باشد، % نشان‌دهنده ضعیف بودن آن شاخص است و از مدل اندازه‌گیری حذف می‌شوند.

جدول ۳. ضرایب رگرسیونی مدل طرد شدن از محیط‌های ورزشی

سطح معناداری	مقدار T	بار عاملی	
۰/۰۰۱	۳۰/۷۳	۰/۴۸	وابستگی
۰/۰۰۱	۳۰/۵۴	۰/۸۸	جمع‌گریزی
۰/۰۰۱	۳۰/۲۶	۰/۸۸	بی‌عدالتی
۰/۰۰۱	۳۰/۰۳	۰/۸۷	تفاوت فرهنگی
۰/۰۰۱	۴۰/۴۷	۰/۴۳	بی‌توجهی به شایستگی‌ها
۰/۰۰۱	۱۳/۹۷	۰/۸۵	ارتباطات ضعیف
۰/۰۰۱	۱۳/۶۵	۰/۷۸	توجه نکردن به روحیه تیمی
۰/۰۰۱	۱۶/۵۰	۰/۴۷	عدم حمایت

شکل ۱. مدل معادلات ساختاری طردشدن از محیط‌های ورزشی در حالت استاندارد

شکل ۲. مدل معادلات ساختاری طردشدن از محیط‌های ورزشی در حالت آماره T

در شکل‌های ۱ و ۲ مدل طرد شدن از محیط‌های ورزشی گزارش شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود تمامی بارهای عاملی (ضرایب رگرسیون استاندارد شده) و مقادیر T (مقادیر نسبت‌های بحرانی) ارتباط بین متغیر تحقیق و مؤلفه‌های آن از مقادیر قابل قبولی برخوردارند و این شاخص‌ها نشان می‌دهند که متغیرهای مشاهده‌ای اندازه‌گیری شده به خوبی انعکاسی از متغیرهای پنهان (طرد شدن از محیط‌های ورزشی) هستند.

جدول ۴. شاخص برازش مدل طرد شدن از محیط‌های ورزشی

شاخص‌های برازش	مقادیر شاخص‌ها	مقادیر قابل قبول	تفسیر
کای اسکوار (خی دو)	۵/۳۰	-	-
درجه آزادی	۲	-	-
نسبت کای اسکوار به درجه آزادی (χ^2/df)	۲/۶۵	مقدار بین ۱ تا ۳	مطلوب
ریشه دوم میانگین خطای برآورد (RMSEA)	۰/۰۷۹	کمتر از ۰/۱	مطلوب
شاخص (AGFI) تطبیق داده شده	۰/۹۱	بیشتر از ۰/۹	مطلوب
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	۰/۹۶	بیشتر از ۰/۹	مطلوب
شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹	مطلوب

نتایج شاخص‌های برازش مدل در جدول ۴، نشان می‌دهد که شاخص‌های برازش از مقدار قابل قبولی برخوردار بوده و شاخص‌های ($AGFI$, NFI , GFI) در حد مطلوب و بالاتر از ۰/۹ هستند. بنابراین مدل تحقیق تأیید می‌شود. در جدول ۵، با استفاده از آزمون کشیدگی و چولگی به بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها پرداخته می‌شود.

جدول ۵. آماره آزمون کشیدگی و چولگی برای سنجش نرمال بودن طرد شدن از محیط‌های ورزشی

متغیر	کشیدگی	چولگی
وابستگی	-۰/۷۵	-۰/۱۸
جمع‌گریزی	-۰/۵۵	-۱/۰۱
بی‌عدالتی	-۰/۸۳	-۱/۶۳
تفاوت فرهنگی	-۱/۰۶	۰/۱۲
بی‌توجهی به شایستگی‌ها	-۱/۷۵	-۰/۱۹
ارتباطات ضعیف	-۱/۶۶	-۰/۱۷
توجه نکردن به روحیه تیمی	-۰/۵۳	-۰/۱۲
عدم حمایت	-۰/۴۶	۰/۲۱
طرد شدن از محیط‌های ورزشی	۱/۵۲	۰/۴۵

با توجه به نتایج جدول ۵ و آماره‌های کشیدگی و چولگی که باید در بازه $+2$ تا -2 باشند، مشخص می‌شود که توزیع داده‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی و مؤلفه‌های آن نرمال است و در ادامه، می‌توان از آزمون‌های پارامتریک برای سنجش فرضیات پژوهش استفاده کرد. با توجه به نرمال بودن توزیع داده‌ها، برای تعیین وضعیت مؤلفه‌های موردبررسی، نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای به شرح زیر گزارش می‌شود.

جدول ۶. تحلیل تی تک‌نمونه‌ای برای تعیین نقش نمره طرد شدن از محیط‌های ورزشی و مؤلفه‌های آن

متغیر	میانگین	آماره t	سطح معناداری
وابستگی	۴/۱۸	۵/۰۸	۰/۰۰۱
جمع‌گریزی	۴/۳۹	۱۱/۱۸	۰/۰۰۱
بی‌عدالتی	۴/۲۶	۸/۵۳	۰/۰۰۳
تفاوت فرهنگی	۴/۳۳	۶/۵۲	۰/۰۰۱
بی‌توجهی به شایستگی‌ها	۴/۳۲	۱۰/۱۱	۰/۰۰۴
ارتباطات ضعیف	۴/۶۹	۱۱/۲۳	۰/۰۰۱
توجه نکردن به روحیه تیمی	۴/۵۹	۹/۹۴	۰/۰۰۳
عدم حمایت	۴/۲۳	۱۳/۲۶	۰/۰۰۱
طرد شدن از محیط‌های ورزشی	۴/۴۲	۱۸/۳۲	۰/۰۰۱

برای بررسی نقش و اهمیت متغیرها و مؤلفه‌های پژوهش در جامعه مورد بررسی، از آزمون تی تک‌نمونه‌ای استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، نمره میانگین طرد شدن از محیط‌های ورزشی و تمامی مؤلفه‌های آن بیانگر وضعیت مطلوبی است، به‌طوری‌که نمره میانگین آنها بیشتر از ۳ گزارش شد. همچنین با توجه به سطوح معناداری که همگی آنها کمتر از ۰/۰۵ است، می‌توان گفت که بین میانگین طرد شدن از محیط‌های ورزشی و مؤلفه‌های آن با میانگین فرضی تفاوت معناداری وجود دارد. به‌منظور اولویت‌بندی مؤلفه‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی از آزمون کندال دلیو استفاده شد.

جدول ۷. نتایج آزمون کندال دلیو

آماره	مقدار
خی دو	۳۹/۲۵۳
درجه آزادی	۷
سطح معناداری	۰/۰۰۳

همان‌طور که در جدول ۷ ملاحظه می‌شود، چون سطح معناداری آزمون کندال دلیو کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد و بین مؤلفه‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی اولویت معناداری وجود دارد.

جدول ۸. میانگین رتبه‌ها و اولویت مؤلفه‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی

ردیف	عوامل	میانگین رتبه‌ها	اولویت
۱	ارتباطات ضعیف	۴/۷۳	اول
۲	توجه نکردن به روحیه تیمی	۴/۵۹	دوم
۳	جمع‌گریزی	۴/۵۶	سوم
۴	تفاوت فرهنگی	۴/۵۱	چهارم
۵	عدم حمایت	۴/۴۶	پنجم
۶	بی‌عدالتی	۴/۲۴	ششم
۷	بی‌توجهی به شایستگی‌ها	۴/۱۱	هفتم
۸	وابستگی	۳/۹۹	هشتم

همان‌طور که از جدول ۸ مشخص می‌شود، مهم‌ترین اولویت مؤلفه‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل مربوط به مؤلفه «ارتباطات ضعیف» بوده و مؤلفه‌های «توجه نکردن به روحیه تیمی»، «جمع‌گریزی»، «تفاوت فرهنگی»، «عدم حمایت»، «بی‌عدالتی»، «بی‌توجهی به شایستگی‌ها» و «وابستگی» در اولویت‌های دوم تا هشتم قرار دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج پژوهش مدل معادلات ساختاری عوامل مؤثر بر طرد شدن از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل از برازش مناسبی برخوردار است و بین مؤلفه‌های طرد شدن از محیط‌های ورزشی از دیدگاه معلمان آموزش و پرورش شهر بابل اولویت معناداری وجود دارد، بدین ترتیب مهم‌ترین اولویت مربوط به مؤلفه «ارتباطات ضعیف» است و مؤلفه‌های «توجه نکردن به روحیه تیمی»، «جمع‌گریزی»، «تفاوت فرهنگی»، «عدم حمایت»، «بی‌عدالتی»، «بی‌توجهی به شایستگی‌ها» و «وابستگی» در اولویت‌های دوم تا هشتم قرار دارند. در همین زمینه، زارعی و همکاران (۲۰۲۲)، به مؤلفه‌های فرهنگ، نابرابری، ارتباطی و سرمایه روا نشناختی، سپهوند و مومنی فرد (۲۰۲۰)، به مؤلفه توجه نکردن به روحیه تیمی و گروهی، [رستگار و همکاران \(۲۰۲۱\)](#)، به مؤلفه‌های وابستگی و جمع‌گریزی، [دهقان قهفرخی و رشید لمیر \(۲۰۱۷\)](#)، به مؤلفه‌های عدم حمایت و ارتباطات ضعیف، [بلال و همکاران \(۲۰۲۱\)](#)، به مؤلفه‌های بی‌عدالتی، توجه نکردن به روحیه تیمی، جمع‌گریزی و ارتباطات ضعیف، [شاک و همکاران \(۲۰۱۹\)](#)، به مؤلفه جمع‌گریزی، [یاکوبوفسکا \(۲۰۱۸\)](#)، به مؤلفه‌های تفاوت فرهنگی و بی‌عدالتی، و [فرناندز-گاویرا و همکاران \(۲۰۱۷\)](#)، به مؤلفه توجه نکردن به روحیه تیمی، به‌عنوان عوامل مهمی که در اثر عدم توجه به افراد در تیم‌ها و سازمان‌ها می‌تواند اتفاق بیفتد و موجب طرد آنها شود، اشاره کرده‌اند. بنابراین، با توجه به این یافته پژوهش می‌توان گفت که تمامی عناصر شناسایی‌شده، یعنی بی‌عدالتی، بی‌توجهی به شایستگی‌ها، توجه نکردن به روحیه تیمی، جمع‌گریزی، عدم حمایت، ارتباطات ضعیف، تفاوت فرهنگی و وابستگی بر طرد شدن افراد و ورزشکاران از محیط ورزشی تأثیرگذارند.

بر این اساس، با توجه یافته‌های پژوهش، مشخص شد که از دید معلمان آموزش و پرورش شهر بابل در عراق، مهم‌ترین اولویت افراد در طرد شدن از محیط ورزشی، ارتباطات ضعیف افراد بوده، که همسو با نتایج پژوهش‌های [زارعی و همکاران \(۲۰۲۲\)](#)، [رستگار و همکاران \(۲۰۲۱\)](#)، [دهقان قهفرخی و رشید لمیر \(۲۰۱۷\)](#)، [بلال و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) و [شاک و همکاران \(۲۰۱۹\)](#) است؛ یعنی آنها اذعان می‌دارند که

ورزشکاران در تیمشان از برقراری ارتباط رودررو اجتناب می‌کنند، از گفت‌وگوها کنار گذاشته می‌شوند و به مراسم و مهمانی‌ها دعوت نمی‌شوند. می‌توان نتیجه گرفت ناتوانی در برقراری ارتباط با دیگران که می‌تواند ریشه‌های روانشناختی داشته باشد، سبب کاهش گفت‌وگوها و روابط دوستانه شود که موجب عدم تمایل دیگران به دعوت از ورزشکاران برای حضور در محیط‌های ورزشی شده و در نهایت دوری ورزشکار از ورزش و محیط ورزشی می‌شود.

دومین مؤلفه طردشدگی از دید معلمان آموزش و پرورش شهر بابل، توجه نکردن به روحیه کار تیمی و گروهی است که همسو با نتایج پژوهش‌های [سپهوند و مومنی فرد \(۲۰۲۰\)](#)، [بلال و همکاران \(۲۰۲۱\)](#)، [فرناندز- گاویرا و همکاران \(۲۰۱۷\)](#)، که اذعان داشته‌اند ورزشکاران با یکدیگر در خصوص مهارت‌هایشان و به اشتراک‌گذاری آنها همکاری ندارند، با یکدیگر همراهی و همدلی ندارند و نسبت به هم، امکان پذیرش در گروه‌های غیررسمی و دوستانه را فراهم نمی‌کنند. می‌توان گفت تمایل به کار تیمی و مشارکت افراد می‌تواند سبب بیشتر شدن احتمال حضور آنها در محیط‌های ورزشی و انجام ورزش شود، به خصوص در ورزش‌های تیمی با تعداد زیاد (مثل فوتبال، والیبال، بسکتبال و ...) اگر مشارکت و روحیه کار تیمی نباشد، فرد به تنهایی نمی‌تواند نتیجه‌ای مطلوب به دست آورد و در نهایت سبب دوری از ورزش و حضور در اماکن و محیط‌های ورزشی می‌شود.

در همین زمینه، سومین مؤلفه طرد شدن از محیط‌های ورزشی از دید معلمان مورد بررسی، جمع‌گریزی بوده که همسو با نتایج پژوهش‌های [رستگار و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) و [بلال و همکاران \(۲۰۲۱\)](#)، یعنی این افراد بیان می‌دارند که ورزشکاران منزوی و گوشه‌گیر بوده، در درک خود به عنوان بخشی از تیم ناتوان هستند و از توانایی مناسب در ایجاد ارتباطات فردی برخوردار نیستند. می‌توان نتیجه گرفت جمع‌گریزی احتمالاً سبب منزوی شدن فرد و در نتیجه دوری وی از دوستان و جمع‌هایی که احتمال حضور در محیط‌های ورزشی دارند می‌شود. دو عامل قبل یعنی ارتباطات و توجه نکردن به روحیه کار تیمی این احتمال وجود دارد که دیگر ورزشکاران از این فرد برای حضور در محیط ورزشی دعوت کنند، اما در مؤلفه جمع‌گریزی مشکل ریشه‌ای و در خود فرد است و باید خودش با حل این مسئله موفق به حضور بیشتر در محیط‌های ورزشی و حضور در جمع ورزشکاران شود.

چهارمین مؤلفه طرد شدن از محیط ورزشی از دید این معلمان، تفاوت‌های فرهنگی است که با نتایج پژوهش‌های [زارعی و همکاران \(۲۰۲۲\)](#) و [یاکوبوفسکا \(۲۰۱۸\)](#) همسوست، یعنی آنها باور دارند که ورزشکاران، به لحاظ فرهنگی و زبانی، دارای تفاوت بوده، سبک‌های زندگی متفاوتی دارند و دارای اعتقادات و باورهای متفاوتی نیز هستند. می‌توان نتیجه گرفت تفاوت‌های فرهنگی که ریشه در اعتقادات و باورهای فرد دارد و با توجه به محل تولد و زندگی فرد و خانواده و محیط رشد وی متفاوت است و سبب شکل‌گیری ارزش‌ها و اخلاقیات متفاوت در افراد می‌شود؛ حال احتمال دارد این تفاوت‌ها موجب شود فردی در محیط جدیدی قرار گیرد که متفاوت با فرهنگ و محیط شخصی اوست و این مسئله سبب دوری از حضور در این جمع و در نتیجه دوری از حضور در محیط‌های ورزشی شود.

در همین زمینه پنجمین مؤلفه مهم طرد شدن از محیط ورزشی از دید معلمان آموزش و پرورش بابل، عدم حمایت بوده و این بدان معناست که آنها بیان کرده‌اند که ورزشکاران در تیمشان به رفتار حمایتی و پاداش در قبال عملکرد خوبشان، توجه نمی‌شود، به یکدیگر به شکل مناسبی احترام نمی‌گذارند و در برابر ساده‌ترین اشتباهات واکنش‌های نامناسبی همچون تنبیه یا کنار گذاشته شدن از ترکیب تیم، رخ می‌دهد. همچنین ششمین مؤلفه طرد شدن از محیط ورزشی از دید معلمان مورد بررسی، بی‌عدالتی است، یعنی آنها باور دارند که در بین ورزشکاران احساس بی‌عدالتی فردی، تیمی و اجتماعی وجود دارد و این امر عاملی مهم در طرد شدن آنها از محیط ورزشی بوده است. هفتمین مؤلفه طرد شدن از محیط ورزشی از دید معلمان، بی‌توجهی به شایستگی‌هاست که آنها باور دارند که ورزشکاران با توجه به تکنیک

و مهارت، سابقه و تجربه‌شان از جایگاه مناسبی در تیم برخوردار نیستند و مزایای اقتصادی و درآمد مناسبی از تیمشان دریافت نمی‌کنند. در نهایت، آخرین مؤلفه از دید معلمان آموزش و پرورش شهر بابل مبنی بر طرد شدن ورزشکاران از محیط‌های ورزشی که کمترین تأثیر را از دید این افراد در طرد شدن ورزشکاران از محیط ورزشی دارد، وابستگی است، یعنی آنها بیان کرده‌اند که ورزشکاران همیشه به شرایط قبلی تیم، مربیان قبلی، دوستان و هم‌بازی‌های قبلی خود وابستگی دارند. این یافته با یافته‌های زارعی و همکاران (۲۰۲۲)، رستگار و همکاران (۲۰۲۱)، رضایی و منظمی (۲۰۲۱)، سپهوند و مومنی فرد (۲۰۲۰)، زارعی و همکاران (۲۰۲۰)، دهقان قهفرخی و رشید لمیر (۲۰۱۷)، بلال و همکاران (۲۰۲۱)، شاکي و همکاران (۲۰۱۹)، شاکي^۱ و همکاران (۲۰۱۹)، یاکوبوفسکا (۲۰۱۸)، فرناندز- گاویرا و همکاران (۲۰۱۷) و رمزی و جونز^۲ (۲۰۱۵) همسوست. در تمامی این پژوهش‌ها بر اهمیت یک یا چند مؤلفه طردشدگی اشاره شده است، به‌طوری‌که در تمامی این پژوهش‌ها به اهمیت بررسی مسئله طرد شدن از محیط ورزشی یا محیط کار و راه‌های جلوگیری از آن تأکید شده است. با توجه به این یافته پژوهش و نتایج سایر پژوهش‌ها، مشخص می‌شود که تا چه اندازه بررسی و رفع دلایل طرد شدن از محیط ورزشی و کار می‌تواند اهمیت داشته باشد، زیرا تأثیری مستقیم بر عملکرد دانش‌آموزان در کلاس‌های تربیت بدنی، بازیکنان، ورزشکاران، کارکنان، محیط تیم یا سازمان دارد و می‌تواند نتایج نامناسبی را رقم بزند.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این موارد اشاره کرد؛ در این پژوهش، برای جمع‌آوری اطلاعات فقط از پرسشنامه استفاده شد، درحالی‌که اگر از مصاحبه و روش‌های کیفی جمع‌آوری اطلاعات نیز استفاده می‌شد، نتایج دقیق‌تری به‌دست می‌آمد؛ اگرچه در کامل کردن این پرسشنامه نام افراد ذکر نشده، اما ممکن است بعضی ملاحظه‌ها در پاسخ دادن معلمان آموزش و پرورش شهر بابل، مؤثر بوده باشد که از کنترل پژوهشگر خارج بوده است و از دیگر محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به کمبود مقالات مشابه داخلی و خارجی و مقالات کم در این زمینه نام برد. با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود معلمان تربیت بدنی، مربیان و کادر فنی تیم‌های ورزشی، به‌منظور جلوگیری از طرد شدن ورزشکاران از محیط‌های ورزشی، بیشترین تلاش را برای ایجاد جوی صمیمی و همدلی در بین بازیکنان به‌کار ببندند تا با کاهش ادراک طردشدگی در آنان، بی‌نزاکتی و عواقب مرتبط بر آن در محیط ورزش کاهش یابد و به‌ویژه در بُعد ارتباطات این افراد و عوامل مربوط به آن، توجه بیشتری داشته باشند؛ به‌منظور افزایش عملکرد و بهره‌وری دانش‌آموزان در ساعات کلاس تربیت بدنی در مدارس، معلمان تربیت بدنی باید توجه ویژه‌ای به ادراک‌های بازیکنان از طرد شدن از محیط ورزشی و سرمایه روانشناختی دارند و فرصت ایجاد روابط دوستانه در تیم را برای آنان فراهم آورند. مستند به موارد اشاره‌شده در پژوهش حاضر، این موارد به‌عنوان پیشنهادهایی به‌منظور انجام تحقیقات آتی در ارتباط با موضوع حاضر می‌تواند ارائه شود: انجام پژوهشی مشابه در ورزش بانوان و شناسایی عوامل طرد شدن از ورزش از دید آنان و مقایسه نتایج آن با پژوهش حاضر، انجام پژوهشی مشابه با استفاده از روش‌های کیفی همچون مصاحبه با معلمان، دانش‌آموزان، ورزشکاران، بازیکنان و مربیان تیم‌های ورزشی.

تقدیر و تشکر

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد است، از همه استادانی که در نگارش، داوری و اصلاح این مقاله بنده را یاری کردند، کمال تشکر را دارم.

¹. Shakki

². Ramsey & Jones

References

- Bastian, B., & Haslam, N. (2010). Excluded from humanity: The dehumanizing effects of social ostracism. *Journal of experimental social psychology*, 46(1), 107-113.
- Baumeister, R. F., Dwall, C. N., Ciarocco, N. J., & Twenge, J. M. (2005). Social exclusion impairs self-regulation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 589-604. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.88.4.589>
- Bilal, A. R., Fatima, T., Imran, M. K., Iqbal, K. (2021). Is it my fault and how will I react? A phenomenology of perceived causes and consequences of workplace ostracism. *European Journal of Management and Business Economics*, Vol. 30, No. 1, 36-54.
- Chang, K., Kuo, C. C., Quinton, S., Lee, I. L., Cheng, T. C., and Huang, S. K. (2021). Subordinates' competency: a potential trigger for workplace ostracism. *International Journal of Human Resource Management*.
- Coalter, F. (2004). "Sport and Social Inclusion". Paris: INSEP.
- Dehghan Qahfarkhi, Amin; Rashid Lemir, Amin (2017). Social exclusion, youth delinquency and sports participation. *Researches of Physiology and Management in Sports*, Volume 9, Number 4, 9-16.
- Dickerson, S. S. (2011). Physiological responses to experiences of social pain. In G. MacDonald & L. Jenson-Campbell (Eds.). *Social pain: A neuro scientific, social, and health psychology analysis*. Washington, DC: American Psychological Association. doi: <http://dx.doi.org/10.1037/12351-003>.
- Fernandez-Gavira, J., Huete-Garcia, A., Velez-Colon, L. (2017). Vulnerable groups at risk for sport and social exclusion. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 17(1), Art 47, 312 – 326.
- Ferris DL, Brown DJ, Berry JW, Lian H. The development and validation of the Workplace Ostracism Scale. *J Appl Psychol*. 2008;93(6):1348- 366. [DOI:10.1037/a0012743] [PMID]
- He, Z., Liu, Z., Zhao, J., Elliott, R., & Zhang, D. (2019). Improving emotion regulation of social exclusion in depression-prone individuals: a tDCS study targeting right VLPFC. *Psychological Medicine*, 1-12. 9.
- Jakubowska, H. (2018). Sport as a means of social inclusion and exclusion introduction to the special issue of society register. *Society Register*, 2(1), 9-17.
- Leary, M. R., & Springer, C. (2001). Hurt feelings: The neglected emotion. In R. M. Kowalski (Ed). *Aversive behaviors and relational transgressions* (pp. 151-175). Washington, DC: American Psychological Association
- Legate, N., Weinstein, N., Ryan, R. M. (2021). Ostracism in Real Life: Evidence That Ostracizing Others Has Costs, Even When It Feels Justified. *Basic and Applied Social Psychology*. VOL. 43, NO. 4, 226-238.
- Nezlek, J. B., Wesselmann, E. D., Wheeler, L., Williams, K. D. (2012). Ostracism in Everyday Life. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, Vol. 16, No. 2, 91-104.
- Nicholson, M., & Hoyer, R. (2008). "Sport and social capital". London: Elsevier Ltd
- Oaten, M. R., Williams, K. D., Jones, A., & Zadro, L. (2008). The effects of ostracism on self-regulation in the socially anxious. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 27, 471-504. doi:10.1521/jscp.2008.27.5.471
- Peng, A. C., & Zeng, W. (2017). Workplace ostracism and deviant and helping behaviors: The moderating role of 360-degree feedback. *Journal of Organizational Behavior*, 38, 833-855
- Qanbarpour Nusrati, Amir; Bai, Nasser; Qazlesflo, Hamidreza (2021). The effect of rejection in the workplace on helping and deviant behaviors: the mediating role of organizational self-esteem. *Industrial and Organizational Psychology Studies*, 8(1), 171-196.
- Ramsey, A. T., Jones, E. E. (2015). Minding the interpersonal gap: Mindfulness-based interventions in the prevention of ostracism. *Consciousness and Cognition*, 31, 24-34.
- Rastgar, Abbas Ali; Farhadinejad, Mohsen; Jabari, Iqbal (2021). Analyzing the role of rejection in the work environment on job integration: with the mediation of emotional intelligence (case study: employees of the General Directorate of Sports and Youth of Tehran Province). *Knowledge and Research in Applied Psychology*, 22(4), 150-159.
- Rezaei, Shamsuddin; Majari, Amir Hossein (2021). The effect of rejection in the work environment on job performance with the mediating role of psychological capital in the employees of sports and youth departments in Ilam province. *Sports Psychology Studies*, 10(38), 133-146.

- Richman, S.L. and Leary, M.R. (2009), "Reactions to discrimination, stigmatization, ostracism, and other forms of interpersonal rejection: a multimotive model", *Psychological Review*, Vol. 116, No. 2, pp. 365-383.
- Robinson, S. L., O'Reilly, J., & Wang, W. (2013). Invisible at work: An integrated model of workplace ostracism. *Journal Management*, 39(1), 203-231.
- Sharahpour, Mahmoud; Hosseini Rad, Ali (2008). "Investigation of the relationship between social capital and sports participation", *Haret magazine*, Vol. 37, pp.131-154.
- Sepahvand, Reza; Momeni Fard, Masoumeh (2020). Exclusion in the work environment and concealment of knowledge with the mediating role of job stress (case study of public hospital employees in Lorestan province). *Journal of Ergonomics*, Year 8, Number 4, 115-128.
- Shakki, F., Esfahani Nia, A., Bai, N. (2019). Negative Consequences of Using Social Networks at the Workplace from the Point of View of the Sports and Youth Departments Staff. *Ann Appl Sport Sci* 7(3), 1-10.
- Siddiq Sarostani, Rahmatullah (2004). "Culture and Inequality of Sports Behavior", *Olympic Magazine*, Vol. 25, pp.89-106.
- Sommer, K. L., & Rubin, Y. S. (2005). Role of social expectancies in cognitive and behavioral responses to social rejection. *The social outcast: Ostracism, social exclusion, rejection, and bullying*, 171, 172.
- Tao, L., Zhifang, W., Haigang, W., & Songtao, T. (2010). A Study on Chinese Urban Residents' Financial Exclusion: Empirical Evidence Based on Micro-Survey Data [J]. *Economic Research Journal*, 7, 15-30.
- Twenge, J. M., Baumeister, R. F., DeWall, C. N., Ciarocco, N. J., & Bartels, J. M. (2007). Social exclusion decreases prosocial behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92, 56–66. doi:10.1037/0022-3514.92.1.56
- Twenge, J. M., Baumeister, R. F., Tice, D. M., Stucke, T. S. (2001). If you can't join them, beat them: Effects of social exclusion on aggressive behaviors. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 1058-1069.
- Williams, K. (2006). Mindfulness-based stress reduction (MBSR) in a worksite wellness program. In R. A. Baer (Ed.), *Mindfulness-based treatment approaches: Clinician's guide to evidence base and applications* (pp. 361–375). San Diego: Academic Press.
- Williams, K. D. (2007). Ostracism. *Annual Review of Psychology*, 58, 425–452. <http://dx.doi.org/10.1146/annurev.psych.58.110405.085641>.
- Williams, K. D., Cheung, C. K. T., & Choi, W. (2000). CyberOstracism: Effects of being ignored over the Internet. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79, 748–762.
- Zadro, L., Boland, C., & Richardson, R. (2006). How long does it last? The persistence of the effects of ostracism in the socially anxious. *Journal of Experimental Social Psychology*, 42, 692–697.
- Zaree, Behieh; Yektayar, Muzafar; Vesey, Koresh; Khodamuradpour, Mozghan (2020). Analysis of the psychological factors of the phenomenon of exclusion from sports. *Sports Psychology Studies*, Volume 9, Number 33, 253-272.
- Zaree, Behieh; Yektayar, Muzafar; Vesey, Cyrus; Khodamuradpur, Mozghan (2022). Identifying factors affecting exclusion from sports environments from the perspective of employees of the Department of Sports and Youth in Western Iran. *Sports Psychology Studies*, 11(39), 113-134.
- Zhang, R., Kang, H., Jiang, Z., Niu, X. (2022). How does workplace ostracism hurt employee creativity? Thriving at work as a mediator and organization-based self-esteem as a moderator. *Applied Psychology*, 72, 211-230.